

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Thiessen Arthur az ügyészség fogházában. Dr. Varga Lajost letartóztatják.

TOLLHEGYEN.

— jan. 9.

(Thiessen) Thiessen Arthurra, a dérek szobafestőre is fáj a kirendelt helyettes főkapitány foga. — Kint volt a tüntetés alatt, oszított, csillapított, de ez nem mentés, mert a kirendeltségnek produkálnia kell valamit. Ha nem tartóztathat le — a királyi ügyész szerint — főrendiházi tagot, vagy legalább ennek a fiát, továbbá országgyűlési és városi képviselőt, imponálni akar legalább ha nem is előkelő, legalább tisztességes embereknek nagy számmal való bekeverésével. Thiessen uron meg éppen kapvakaptak. — Hogyne csipték volna el? Hiszen a szobafestőtől megtanulhatja Tóth János ur, hogy kell mások bemázolására a *sablont* használni!

(Szíves figyelmeztetés a főkapitány helyetteshez.) Ha a budapesti rendőrség tagjait nem politikai hajza üzésére, hanem a debreceni rendőrség vétkes mulasztásainak a mi rendőrségünk nembánomsága révén a közérköcsi és közbiztonsági állapotok terén felburjánzott szegyenletességek szanálására küldötték volna Debrecenbe, ez ellen — őszintén szólva — bajos lenne kifogásokat tennünk. Valjon van-e ideje az ártatlan polgárság zaklatása mellett eme valóban áldatlan helyzetnek a megvizsgálására? A nagyerdei fasorban elkövetett vakmerő rablás, a

Méliusztéri rablógyilkosság és Gajzágó meggyilkoltatásának ügyét homály fedi. Följelentik az örömházak közegészségre nézve ártalmas üzemleit, egyes eseteket is, de ebben az irányban, bár a volt főkapitány megígéri, semmiféle megtorló lépés nem történik. Tessék csak a cifrabb büntények tulajdonosainak karácsonyi, ó-év esti, vagy névnapi ünnepére einézni: hivatalban levő urak szerepelnek ott vendégekkül! — Hát az éjjel közbiztonsága? — Hát a hazard és hamis kártyabarlangok nyitlan folytatott üzemlei? A kasszirnő-rendszer, a melyekért nálunk oly gyakran emel vádat ügyilksőségbe üzött ifjak vére? A koreamárosok javára, vagy kárára üzött rendőri esinyek? Részeg, vagy más balga emberek kifosztása? Ezekkel valjon törődik e a kirendeltség, hogy valami jót és elismeréseméltót is cselekedjék a polgárok jogtalan terrorizálása helyett? Olvad a hó, esik az eső, másnap a locs-pocs befagy, úgy, hogy életveszéllyel jár az utcai közlekedés. Elrendelték-e már a járdák behintését? Imé, ily sok tennivalója akadna Tóth János debreceni helyettes főkapitány és budapesti r. kapitány urnak. Terjessze ki milderre figyelmét, szakértelemmel járhatna el mindezekben, mert hiszen a közérköcsök, közbiztonság és közrendnek terén valósággal **budapesti állapotok uralognak Debrecenben!**

(II. Vilmos a magyaroknak.) II.

Vilmos császár, a temperamentumos, egy kis szerkesztői üzenetet intéz a magyarokhoz. A nemzeti küzdelem letörésének egyik esz-köre volt annak híresztelése, hogy a német császár ajánlotta volna királyunknak a magyar nemzet követeléseinek merev megfogadását. Ezt II. Vilmos azzal indokolással cáfoltatja meg, hogy már azért sem járul hozzá a magyar nemzet megalázásához, mert nem akarja a magyarok rokonszenvét elveszíteni. Ezzel az üzenettel tüzetesebben kellett volna foglalkoznunk, mert nagyon fontos éppen a nemzeti küzdelmek szempontjából. *Kitűnik ebből, hogy Bécsnek éppen a magyarok letörésében nincs külföldi segédlete.* Ellenben haj van a Balkánon, feszült a helyzet Oroszországban, zavargások nyugozik le Oroszországot. Mért csüggedjünk, mért hátrálnánk meg, ha egyszer nem avatkozik senki Bécseséi való birkozásunkba? Mikor pedig kettecskén végzünk egymással, rendezni mi kerülünk följebb! Tartsunk hát ki, hogy ne kelljen tovább kitaratnunk... Ausztriát!

A debreceni pénzüntézetek.

— jan. 9.

Esztendőről esztendőre tapasztalható a különös érdeklődés, amely Debrecenben az évfázó után a pénzüntézetek üzleti eredménye felé fordul. S ezt az érdeklődést Debrecenben a

köszönés.

Mi a köszönés? Oly megállapított alkiaság, a mely alól senki nem vonhatja ki magát a nélkül, hogy az illem szabályait meg nem sértene. Bizony mai nap a legtöbb köszönés üres formaiság, gépiesen végrehajtva. Ha azonban a köszönés mélyebb lényegébe hatolunk úgy találjuk, hogy az a legnemesebb érzelmek, a melyek az emberi kebelben székelnak, a tiszteletnek, továbbá a barátságának kifolyása. Az egymást üdvözlés nem a műveltség vivmánya, mert a régi s polgárisulatlan népek közt is felleljük azt s a műveltség legfeljebb a köszönés alakját változtatta meg.

A köszönést két részre oszthatjuk: először olyanra, a melyet szóval viszünk végre, másodsor olyanra, a melyet testünk bizonyos részével, vagyis taglejtéssel fejezünk ki. Mind a kettő oly jellemző a népek gondolkodásmódjára, hogy nem lesz érdektelen a különböző ó és újkorú népek gondolkodásmódját előszöről is a szóbeli köszönést.

A görögög találkozás és elválás alkalmával (khajre) örülj, szóval üdvözölték egy mást. „Ave“ (legy üdvözölve) „vale“ (élj egészséggel) szölkak egymáshoz üdvözlés képen a rómaiak. Az izraeliták e nomád pásztor nép, kik évszázadokig nyugtek a súlyos rabszolgaság nehéz igája alatt, a reájuk nézve legjobbat: a békességet kívánták egymásnak. „Béke veled“ volt a köszönés, a mely, midőn Sion vára leomlott s ők szétzüllöttek, az egész világon vigasztalójuk maradt. A kereszténység a „Dicsértessék az ur Jézus Krisz us“ „Mindörökké, amen“ köszönés formát terjesztette el.

„Jó reggelt, jó napot, jó estét, jó éjt“ stb. halljuk mai napság majd minden művelt nép közt. A francia és orosz sajátos a Dieu és a Dio kifejezése is divatos, a melyet a magyar „Is en veled“ a német „Gott mir dir“ kifejezéssel vett át. Azon népek, a melyeknek a hajó és a főfoglatosságuk az „utazzál szerencsésen“ köszönést használják. „Fare well“ üdvözli a másikat az angol, „farväl“ mond a svéd, „Farvel“ kiált a dán, „Vaarwel“ köszön a holland. Igen figyelemre

méltó az oroszok köszönése is: Proszchai vagy Prosti (bocsás, engedj meg.) Sajátságos neveltséges köszönés divik Sibériában Sumadija lakói között; ezek pász orkódással foglalkoznak s találkozásuk alkalmával e kérdést intézik egymáshoz: van-e makk? Ezek a figyelemreméltóbb köszönés módok, a többiek legtöbbsnyire az egészségre vonatkozóak, — a melyekkel mi magyarok annyira bővelkedünk — közösek minden művelt népnél.

Eddig a köszönés ama módjáról szölkotunk, a mely szóval történik. Most áttérünk a köszönés azon nemére, a mely bizonyos taglejtésből, vagy külső jelekből áll. A művelt európai nemzetek között jelenleg három ilyen üdvözlés-forma divatozik. A kalapleemelés, a kézfogás és a csók. A kalap emelésről azt állítják, hogy az az angoloktól eredt volna. Ugyanis az angol rabszolgának lenyirt haját kellett viselnie s valahányszor ura előtt megjelent, ennek bizonyosságait fővegét le kellett emelnie. Később ez általános szokássá vált még az egyenrangúak között is; „ime nézd szolgád vagyok.“ A kézfogást

viszonyok alakulása nagyobb, intenzívebbé teszi, mint másutt, a vidék egyéb gazdasági központjaiban.

S ezt az érdeklődést annyira természetesen okok keltik fel, hogy szinte magyarázni is alig kell. A pénzügy is magánvállalat abban, hogy fő célja: a részvényekbe fektetett pénz hasznos gyümölcsösztetéséről gondoskodni; de ehhez a célhoz az érdekszálak óriás tömege fűződik, amely érdekszálak a gazdasági élet millió és millió tényezőjéből indulnak ki. Mindenkinnek, akinek keresete hitel, pénzforgatás nélkül nem képzelhető el, egyformán érdekét alkotja az, hogy a pénzpiac áradta kedvezően áramlik-e, vagy szűkebb körre kénytelen vonni hullámgyűrűt.

Debrecenben különösen azért vág a közérdek mélyébe a pénzügyi dolgok, mert itt nem a kisebb, vagy középszerű pénzügyi dolgok hosszú sora teljesíti a hitelszolgálatot, hanem hat nagy, szilárd talajra épített pénzügyi, amelyek mindegyikét az okos irányzat vezette, hogy az intézetek saját tőkéiknek, tartalékalapjaiknak minél erősebb gyarapítása által a maga helyzetét, s ezzel a pénzpiacot minél szilárdabbá tegyék, minden bekövetkező eshetőségek ellen biztosítsák. És az már az egész város gazdasági érdekére tartozik, hogy e hat pénzügyi intézetben oly erőssége van, amely a legkritikusabb időben se rendül meg s komoly veszelmek idején is elháríthatja a megárázkodtatás felhőit a város felől.

S a viszonyok ily alakulása teszi, különösen Debrecenben indokolttá, hogy a pénzügyi intézetek eseményeit a sajtó, a közérdekhez tartozónak ismerje s azzal foglalkozzék. S ilyenkor évszázó után önként kerül felszínre ismertetés és elmélkedés tárgyául a pénzügyi intézetek elmúlt évi működése.

Az igazgatósági jelentések lendületes részében bizonyára az idén is, régi ismerősként lehet köszönteni ezt a frázist: „a rossz közgazdasági viszonyok dacára.” Nos, ez egyszer ez a kedves mondás el is maradhatna. Nem mintha a viszonyok kedvezők let-

tek volna, sőt ellenkezőleg. De ezek a viszonyok a pénzforgalomnak alig ártottak. Igaz, hogy az állami vállalkozások szüneteltek, a magánosok vállalkozó kedve se pezsdült fel, nagyobb ipari és kereskedelmi alapítások nem történtek, s az ex-lex hatása minden vonalon érezhető volt: de ez talán még emelte a hitelszükségletet. A mezőgazdasági hitellel foglalkozó bankok forgalma se akkor lendül fel, ha jó termés van, hanem amikor inségesz-tendő áll be; s ugyanez áll az ipar- és kereskedelem hitelszolgáltatóira. Szó sincs róla, hogy a sok elmaradt munka és elmaradt üzlet ugyanoly arányu hitel elmaradását jelenti; de ennek dacára a pénz iránt való kereslet nem csökkent. Csak így volt lehetséges, hogy az év legnagyobb részén a bankkamatláb aránylag alacsony volt, s a pénzügyi intézetek tőkéiket mégis e kamatlábnál jóval magasabb gyümölcsösztetéssel helyezhették el. A három és fél százalékos bankkamatláb a helyi hitel-forgalom tulnyomó részében öttől-hétfélig terjedő leszámítolási százalékot jelentett; ezt csakis az élénk hitelkereslet okozhatja.

Egy csalódást mindenestre hozott magával az olcsó kamatláb esztendeje. Azt hitték, hogy a mikor igen alacsony lesz a betétkamatláb, a tőke a pénzügyi intézetek helyett inkább iparvállalatok tervére, vállalkozásokra fog menni. Ez a föltevés nem vált be. A tőke, úgy látszik, még mindig jobban szereti a biztos három százalékot, mint a bizonytalan nyolcat, sőt tizet.

A debreceni pénzügyi intézetek az elmúlt évi működésének adatai megannyi jelei annak, hogy a debreceni pénzügyi intézetek igen okosan használták föl az olcsó pénz előnyeit — aminek több emíszszió a maradandó jele — s okosan rendezkedtek be arra az előrelátott időre, a mikor a pénz drágulni fog. A betétek állandó emelkedése, s az új kibocsátások sikere az intézetek iránt való bizalom növekedését, a váltó-tárcák emelkedése pedig az intézetek hivatásának helyes szol-

gálatát illusztrálja. A tartalék-alapok nagy állása és tekintélyes gyarapítása pedig azt igazolja, hogy a debreceni pénzügyi intézetek nem üznek tiszta osztalékpolitikát, hanem a rájuk bízott tőkék biztonságát, a pénz-piac szilárdságát igyekeznek minél magasabbra emelni.

Egy tekintetben azonban jogos panasz érte a debreceni pénzügyi intézetek működését. Amíg a bankkamatláb emelkedését siettek követni, még az előbbinek ugrását jóval meghaladó mértékkel is, — addig a betétek után legnagyobb részük ma is azt az alacsony kamatlábat számítja, mint az olcsó pénz idején. Pedig ha a bankkamatlábra hivatkoznak a leszámítolásnál, akkor ne méltóztassanak a betéteknél se megfelekedezni arról.

Most pedig a drága pénz esztendejében vagyunk. A bankkamatláb alól nemcsak a debreceni, de az országos pénzügyi intézetek se emancipálhatták magukat. De remélni szeretjük, hogy a debreceni pénzügyi intézetek az üzleti érdekek tuhajtásával nem fogják az amugy is súlyos helyzetet jobban nehezíteni, hanem a nehéz időkben is, a részvényesek igényein felül, az fogja őket irányítani, a mi a pénzügyi intézeteket kiemeli a más magánvállalkozások sorából: a közönség érdeke.

politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 9.

Egy reggeli lap azt írja ma, hogy Fejérváry Géza báró Wekerle Sándornál a közigazgatási bíróság elnökénél járt tegnap éjszaka a válság dolgában. Wekerle Sándor ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy Fejérváry Géza báróval tegnap nem találkozott s így aztán vele a válságról sem tanácskozhatott.

(Tisza Budapesten.)

A kik a mozgalomnak a politikában hivei, azt jószolgatták, hogy Tisza István gróf már holnap Budapestre érkezik, ami a pangásban mozgalmat jelent. Ugy tudjuk, hogy Tisza István gróf mielőtt állandóan Budapesten meglepednék e hét végén Pöstyénbe utazik, ahol gyógykezelgeti magát.

(Fejérváry Bécsben.)

Fejérváry Géza bárót a király holnap külön kihallgatáson fogadja Bécsben. Fejérváryt Vörös László és Feilitzsch Arthur báró miniszterek kísérik az osztrák császárvárosba. A három miniszterek bécsi útja állítólag a kereskedelmi szerződésekkkel függ össze. Természetesen azoaban, hogy a miniszterelnök ebből az alkalomból beszámol a felségnek a politikai helyzetről s különösen a megyék resistenciájáról, mert hiszen a mai politikai helyzet kizáróan a megyéken sarkallik.

A megyék folytatják is a resistenciát törhetetlenül, báró Fejérváry ma ezuttal is azt hirtelteli, hogy végleges felhatalmazást kér az ellenállás letörésére. (?)

(Lukács László a királynál.)

A kik legutóbb is a békét hirdették, azt irták, hogy Lukács László legközelebb Bécsbe utazik, ahol a király kihallgatáson fogadja. Lukács László idehaza van még, barátai azonban azt mondják, hogy Bécsba

a németek tulajdonítják maguknak; jelenleg a hűség, barátság vagy bizalom jelének tekintetik. A csók a tisztelő jele: nem szólva a csók különböző neveiről, csupán a kézcsókot említtük itt fel. Ez a három köszönésmód uralkodik Európában csekély kivételekkel. Így például az oroszok a nőknek — természetesen egyenrangukat értve — kezük helyett homlokukat csókolják meg, a lengyelek pedig térdüket átölelve, vállukat csókolják.

Ha azonban elhagyjuk Európát, az üdvözlési módok számtalan változatát leljük fel a különböző népek között. A török — bár évszázadok óta van Európában, szokására nézve egészen keleti; — jelleméhez illően, komolyan és méltóságosan köszön. Karjait keresztbe téve mellén, fejét meghajtja: ezenkívül azonban használ más köszönésmódot is. Arabok — épen mint Észak-Afrika lakosai — karjukat szívük fölé téve, a köszöntött arcát megcsókolják. Jelleméhez illő módon üdvözlő a puszták fia a beduin azt, a kivel találkozik; ugyan is lóra ugorva az üdvözlött mellett sűti el fegyverét. A china a fejét bólintgatja, miközben összetűzött kezét. Az Ázsia belsejében lakó népeknél oly fontosnak tartatik a köszönés, hogy ennek elmulasztását bárki részéről is, halálos sérelemnek tekintik. A legtöbb ázsiai nép üdvözléséből a

bennök lakó rabszolgáshoz való hajlam tűnik ki. Így például Hindostánban a köszönő homlokával a földet érinti, Sumatrán pedig az üdvözlöttnek lábát fejére vagy mellére helyezi. A lappok és ótabitiak letérdelve orruk hegyét érintik össze; a Guinea partjain lakó négek ujjaik ropogatásával köszönnek. De ki győzné minden kis néptörzs sajátos köszönését felsorolni, megfigyelni?!

Végül megemlítjük még a minden polgáriassult népek közt szokásban levő s szabályok által meghatározott katonai és hajós-üdvözléseket s a bányászok egyszerű, szívből jövő „szerencse föl” köszöntéseit, a midőn a tündöklő nap fényes és jöltező világaról a föld sötét üregébe bocsátkoznak. A bányások „utazzál szerencsésen” s a bányászok „szerencse föl” üdvözlése az, amely többnyire szívből ered. Bár mikép, jelképileg vagy szóval történjék is az üdvözlés, az minden népek mélyen gyökerezik szokásában és jellemében. Hogy azután szívből jövő e az üdvözlés vagy pedig üres formáság, az már csupán egyes egyének jellemétől s viszonyától függ!

Közli:

H. Á.

Részül s bár Lukács László a leghatározottabban jelentette ki hogy kizárólag magán dolgai viszik Bécsbe, nem tartják kizártnak, hogy audenciát kér, amint ezt jó multkor is tette, hogy a királynak a maga benyomásairól beszámoljon.

(Vezérek tanácskozása.)

Kossuth Ferencnél, mint minden nap, ma délben is egész sereg politikai fordult meg, közöttük Banffy Dezső báró, aki már délelőtti 10 órakor járt a szövetkezett ellenzék elnökénél. A két politikai hosszasan tárgyalt egymással, mert azóta, hogy Lukács László tárgyalt Kossuthal, nem találkozott a koalíció elnökével. Így aztán Kossuthnak ma lehetett alkalmja arra, hogy vezértársának, Banffy Dezső bárónak beszámoljon a Lukács Lászlóval folytatott eszmecsereéről.

(Makó ellenállása.)

Makóról jelentik: A város mai közgyűlése egyhangulag indítványt fogadott el, a melynek értelmében — miután a város autonómiájának elkövetése már a legközelebbi jövőben várható, a tisztviselők pedig elmozdítottak — **jogvédő bizottságot alakítanak, melynek feladata lesz a tisztviselők kártalanításáról való gondoskodás is.**

(Pestvármegye székházáról.)

Pestvármegye székházán a tegnapi izgalom után csendes nap következett ma. A tisztviselők valamennyien bementek hivatalukba, bár bizonyosra veszik, hogy holnap vagy a napokban megtörténik a felfüggesztésük. Laszberg Rudolf gróf délelőtti tíz órakor a belügyminiszteriumba hajtattott és délig tanácskozott a belügyminiszterrel. Hírszerint a tegnapi sajkörbeli közgyűlés határozatait a belügyminiszter még a mai nap folyamán megsemmisíti.

Délelőtti 11 órakor megjelent az alispánnál Gersich rendőrfelügyelő, Gulner Pál várkapitány és Kemény Kálmán vármegyei aljegyző jelenlétében átadta a közgyűlési terem és a gazdasági hivatal kulcsait. A kulcsok átadásáról jegyzőkönyvet vettek fel.

(Kristóffy válasza Beniczky alispánnak.)

Kristóffy belügyminiszter ma leiratban válaszolt Beniczky pestmegyei alispánnak multkori felterjesztésére, mely szerint Laszberg főispánságát törvényesnek nem ismeri el. A belügyminiszter a leiratban kijelenti, hogy miután a király Laszberg grófot a pestvármegyei főispáni teendőik ideiglenes vezetésével megbizta, Laszberg a főispáni jogokat teljes mértékben gyakorolhatja. Felhívja az alispánt, hogy eddigi működéséről haladéktalanul szóbeli jelentést tegyen. Egyben megkívánja tőle, hogy kijelentse, miszerint Laszberg megbízatásának törvényességét a jövőben elismeri.

(Arató sztrájk.)

Roppant érdekes hírt kaptunk Somogy vármegyéből. Azt írják nekünk onnan, hogy a szocialisták ismét erős presszióra készülnek, melytől remélik, hogy a politikai helyzetet dűlőre viszik vele. Most van ugyanis ideje, hogy az ugynevezett arató-szerződéseket megkössék. Az agrárszocialista munká-

sok azonban meggyeszte vonakodnak a szerződést aláírni és ezt azzal okolják meg, hogy szabad kezet akarnak, mert esetleg aratósztrájkba lépnek, hogy ezzel maguk, illetőleg az általános választói jog mellé kényszerítsék a birtokos osztályt, mely tudvalevőleg ennek a népjognak legkonokabb ellensége. Ez is cifra kilátás. Ha testet ölt, akkor jön csak az igazi nyomor, mely azonban kétségtelenül visszahull azokra is, akik előidézik. Akarjuk remélni, hogy ez is, mint sok más, csak ijesztés akar lenni. Az általános választói jog eszméje már annyira megérett, hogy a gyakorlatba való átültetésnek már nincs szüksége ilyen erőszakos és visszás eszközökre; megéri most már magától és többé olyan rezsim nem képzelhető, mely ezt a kérdést elutasíthatná magától.

(József főherceg Apponyinál.)

Mint késő éjjel jelenti tudósítónk, ma este képviselői körökben eddig ellenőrizhetetlen forrásból az a hír terjedt el, hogy József főherceg délután felkereste Apponyi Albertet, akivel egy óra hosszat tanácskozást folytatott. A tanácskozás politikai színezetűnek tartják.

Thiessen letartóztatása.

Folytonos kihallgatások.

Az izgalom vége.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 9.

Talán nem is illene már külön cikkben foglalkozni a Kovács Gusztáv elpáholásával összefüggő büntügyi nyomozással. A vizsgálat abba a mederbe terelődött, amely egyáltalán nem hordja magán a szenzáció jellegét, s kihallgatásaival, letartóztatásaival semmiben sem különbözik más nyomozástól.

Sajátságosan megfigyeltük erre vonatkozólag a polgárság hangulatát; Végezetül beigazolván láttuk, hogy minden esoda három napig tart és a debreceni „esoda“ sem különbözik más esodától.

Talán lehetne még bő szószaporasággal, a kormánybiztos és közegei intézkedéseinek jogos kritikájával ideig-óráig megtölteni az éhes hasabokat. Lehetne pengetni troubadur burokat, méla akkordokat a letartóztatottak sanyalódásáról, — lehetne agitálni azért, hogy nemzeti óvadék alap létesüljön Herczeg János és társainak megváltására, szóval a fantázia csapongásának nyilna még elég tág tere a Kovács Gusztáv féle esetből kifolyólag.

Mindazonáltal feleslegesnek tartjuk ezután már az ügygyel való, hosszas foglalkozást. Indokaink is vannak, hogy miért.

Ugye, a törvény szempontjából sérelem esett Kovács Gusztávon? A törvény nyomában gondoskodott róla, hogy a törvényes megtorlás, érje utól a bűnösöket, ha ilyenek egyáltalán vannak. Az eset ezáltal a nyílt fórumról áttérte a bűnügyek piacára. Szabad-e lázas érdeklődéssel foglalkozni ezután is ezzel a bűnesettel? Nem szabad, mert Kovács Gusztáv tulajdonképpen nem volt senki és semmi. Tehát a nyilvános bánásmód tekintetében esete sem érdemel több érdeklődést, mint más, közönséges eset.

A kormánybiztos és főkapitány intézkedéseit kár volna kritika tárgyává tenni. Sem a hizelgő mosoly, sem a villámló te-

kintet nem viszi el őket egyhamar Debrecen nyakáról, hát mulattassák egymást annélkül, hogy tudomást vennének róluk. Mint uri emberek. — minden minőség nélkül szívesen látott vendégeink, — mint hivatalnokok ellenben ismeretlen perszónák a város utcáin.

A letartóztatottakért pedig felesleges könnyet ejteni. Nem martirok, — mert nem fognak szenvedni a hazáért. Léven a felmentésük olyan bizonyos, mint a halál.

Mai tudósításunk egyébként a következő:

Thiessen Arthur letartóztatása.

A főispáni fogadtatással kapcsolatosan napok óta rebesgetik Thiessen Arthurnak, a „Hajdumegyei Népbank“ igazgatójának nevét is, mint olyanét, akinek Kovács Gusztáv inzultálásában része volna. A kiszivárgó hírek szerint ugyanis szányra kelt, hogy ő is fel van jegyezve a gyanúsítottak listájába. Ezt a feltevést megerősítette egyébként az is, hogy a „fogdmeg“-ek mint azt Thiessen maga is észrevette, mióta az elfogatások tartanak, neki is állandóan sarkában jártak. Akármerre járt-kelt, egyik, vagy másik szaglász folytonosan követte, ott lebzelt körülötte és leste minden szavát. El lehetett es el is volt tehát készülve arra, hogy előbb utóbb letartóztatják.

Tegnap délután, — mint megirtuk — beidéztek tanunak az ügyben, de csupán a fogva levő Schvare Jenő dolgára vonatkozólag hallgatta ki Komlóssy fogalmazó s azután szabadon bocsájtották azzal a megnyugtatóssal azonban, — hogy legközelebb még szívesen látják, — ami körülbelül annyit jelentett, hogy a csapda nyitva áll a számára. Ezt megerősíti az, hogy ma délelőtti hirtelen letartóztatták.

Thiessen Arthur baráti körben a „Dréher“-sörözőkben tartózkodott, mikor úgy 11 óra tájban megjelent ott két detektív, a kik közölték vele, hogy a rendőrfőkapitány rendeletére letartóztatják. Thiessent — bár nem jött váratlanul — meglepte a dolog, de nem annyira, hogy önuralma elhagyta volna. Ami értékes holmi volt nála, arany óráját, ékszereit átadta Márkus Jenő vendéglősnek ama kéressel, hogy szolgáltatassa át azokat feleségének, akivel egyben kimélettel tudassa elfogatását. Azután eltávozott a detektívekkel, akik Tóth János id. rendőrfőkapitány elé vitték, honnan kihallgatása után átkísérték az ügyészséghez.

Thiessen letartóztatása városszerte nagy izgalmat keltett. Azok közül, akik a Kovács Gusztáv-féle esetről jelentettek többet állítják ugyan, hogy ő is ott volt, de eszében nem volt részt venni a darabant főispán elveretésében, ellenkezőleg, minden módon igyekezett hatni a tömegre, hogy hangulatát lecsillapítsa és fáradozott a megmentésében Kovács Gusztávnak, amit bizony kár volt tennie, mert jóindulatának most aztán drágán adja meg árát.

Elfogatási parancs dr. Varga ellen.

Thiessen letartóztatásával egy időben dr. Varga Lajos ügyvédet, a „Debrecen“ főszerkesztőjét is keresték a rendőrség „fogdmeg“-éi, de sehol sem akadtak rá. Dr. Varga ugyanis halaszthatatlan családi ügyben tegnap este elutazott hazuról. A délelőtti folyamán két detektív is járt a „Debrecen“ szerkesztőségében az iránt érdeklődve, hogy hol szokott a főszerkesztő napközben tartózkodni, de keresték az ügyvédi irodájában és lakásán is. Ugy hírlík, dr. Varga Lajos ellen

a rendőrfőkapitánytól ki van adva az elfogatási parancs és mihelyt hazaérkezik nyomban letartóztatják.

Mozgalom a letartóztatottak érdekében.

Mint értesülünk a letartóztatottak érdekében, illetve kiszabadítására — mint előre látható volt — széleskörű mozgalom indult meg. Ma délelőtt alig pár óra alatt összegyűjtöttek dr. Révi Nándor barátai 10000 koronát, mely összeget Suhajda József a „Hajdumegyei Népbank“ egyik bizottsági tagja beadvány kíséretében felkínált a vádtanácsnak kaucióképpen dr. Révi szabadlábra helyezéséért. A beadvány hangsúlyozza, hogy ha a 10000 koronát kevésnek találják, 30000 koronát is készek letenni a gyűjtők a fogva levő ügyvéd szabadon bocsájtásáért. Hasonlóképpen ugyancsak óvadékot ajánlott fel az apja a fogva levő Schwarz Jenő gimnáziumi tanuló szabadlábra helyezéséért. A vádtanács hihetetlen rövidesen dönteni is fog ez ügyben. Hogy elfogadják-e az óvadékot az még kérdés. Kiszivárgó hírek szerint ugyanis a kir. ügyész nem fogja véleményezni a kaució elfogadását, arra hivatkozva, hogy a btk. 141. §. 3. pontja a szabadlábra helyezést még a kaució ellenében sem enged, ha a szabadlábra helyezés a vizsgálat meghiusulását eredményezhetné.

Kovács Gusztáv sérülései.

Említettük, hogy a letartóztatottak védelmére egyértelműleg előterjesztéssel éltek Kovács Gusztávnak orvos szakértői megvizsgálását illetően, azért, hogy a btk. 324. §. 1. pontja szerint minősülő büntettség ismérveit fenforognak-e tényleg? Hoffmann vizsgálóbíró meg is kereste ez iránt a budapesti törvényszék vizsgálóbíróját, mely erre elrendelte Kovács Gusztávnak a törvényszéki orvossal való megvizsgálását. A védők ellenes szakértőül a maguk részéről dr. Andrásszky Jenő orvost nevezték meg. A vizsgálat, melynek eredményét érthető érdeklődéssel várják — mint újabb biztos forrásból értesülünk — ma délelőtt 10 órakor történik meg Kovács Gusztáv ískásán.

Békásy Jenő törösbotja.

A letartóztatottak közül Herceg Jánoson kívül talán legsúlyosabb vád terheli Békásy Jenőt a „Debrecei“ felelős szerkesztőjét, aki ellen állítólag nagyon sok terhelő tanuvalomás van, melyek mindig újabb adatokkal szaporodnak. Ezeknek alapján merült fel a többek között az is, hogy a Kovács Gusztáv inzultálásakor nála levő törös botját használta, azzal a darabont főispánt bántalmazta volna.

A törös bot előkerítése végett a rendőrség ma délelőtt házkutatást is tartott Békási Csapó-utcai lakásán. Azonban eredménytelenül, mert a botot nem lelték meg ott.

A foglyok cellái.

Ugy látszik nagy gondot fordítanak arra, hogy a foglyok jól elkülönítve legyenek egymástól, nem csak hogy külön cellákban tartják, ami hát természetes, hanem egymás mellett levő cellákba sem helyezik őket, nehogy a falon keresztül valamiképp összesugjanak. Dr. Révi Nándor például a II-ik emeleti 75 számú, Békásy pedig az I-ső emeleti 31 számú cellának lakói.

A cellák egyébként tiszták és a körülményekhez képest elég kényelmes, jó levegőjű, fűtött helyiségek. A foglyoknak nincs

valami nagyon kellemetlen helyzetük. Elnivalót hordhatnak be nekik, ágyneműt s minden szükséges holmit jogukban áll bekérni. csupán dohányozni nem szabad nekik. Ezt a tilalmat leginkább Révi és Békásy érzi meg, akik ugyanis mindketten nagy dohányosok.

Kihallgatások.

A mai nap folyamán Thieszenen kívül mást nem tartóztatnak le. A kihallgatások külföldben egész délelőtt tartottak, délután azonban szüneteltek néhány óráig. — Este történt aztán még egy két kihallgatás, melyek azonban hamarosan véget értek.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— január 9.

*Névtelen levelek, gaz feladások,
A Kovács ajakán hazudozások,
Nincs annyi fűszála semmi bereknek,
Mint nálunk száma a gazembereknek!*

*„Az áldozat“ ot láttuk tegnap
A tetszés általános.
Áldozatokat hajszol, sez nem tetszik —
A városban Tóth János.*

— A csütörtöki felolvasó-est ismét igen sikerültnek ígérkezik. Műsora ismét oly fényes, hogy a siker eleve biztosítva van. A felolvasó estét, mely csütörtökön délután 5 órakor tartatik meg a róm. kath. főgymnásium dísztermében, egy vonós négyes vezeti be. Haydu B. dur légyessét adják elő Dr. Szenes Zsigmond, Altmann Hugó, Unger Lajos és dr. Szász Lipót urak. Ismerve a remek dispozicióban levő vonós négyest, bizonyára művészi lesz összjátékuk is. Utánuk dr. Jászay Rezső a főgymnásium nagyműveltségű s gyönyörű előadásu igazgatója olvassa fel „Martinovics“ című történelmi tanulmányát, melyet Olesmiczky Emilia ur hölgy zongora játéka követ. A művész nő ismét nagy örömet fog okozni hallgatóinak. Majd Gabányi „Tuztítus muzsikusa“ című vígjátékát szavalja Fellner József az ügyes szavaló. aztán Takács Gabi urleány énekel. Az 5 énekművészete is előnyösen ismert már műértő közönségünk előtt s bizonyára most is egy újabb sikert jelent az ő fellépése. Az estét Unger Lajos a jeles gordonka művész játéka rekeszti be, ki Popper „Taratelláját“, s Bach „Air“ című művet adja elő gordonkán, Huber Lajos karnagy zongora kísérete mellett. E két művész játéka is bizonyára feltűnést fog kelteni, s méltó lesz a többi számhoz. A felolvasó estére, melyet melegen ajánljunk olvasóink szíves figyelmébe, szerdán reggeltől kezdve jegyek kaphatók Mihalovits Jenő gyógyszerárban.

— A siketnémák perselyei. A helybeli siketnémák intézetnek városunk területén egyeseknél és testületeknél elhelyezett perselyei most kerülnek felbontásra. A perselyek az intézet szolgálja, Zolnai Gábor, ki nek erre írásbeli felhatalmazása van, fogja felbontani és tartalmuk átvétele után ismét bezárni. Az intézet igazgatósága ez uton is nagyon kéri mindazokat, akik a perselyek utján segélygyűjtéssel foglalkoztak, hogy a perselyek tartalmának megszámlálását ellenőrizni és a gyűjtött összeget az erre szolgáló iroda rávezetni szíveskedjenek. Valamennyi persely felbontása után a gyűjtött összegeket a siketnémákat gyámolító egyesület pénztára nyilvánosan nyugtázni fogja.

— A hercegprimás betegsége. Vaszary Kolos biboros hercegprimás, kit réhány napon át erős láz s mellette fájdalmak gyötörték ma már annyira jól érzi magát, hogy rövid időre elhagyhatta az ágyat. Egyelőre azonban a hercegprimásnak minden munkától tartózkodnia kell és nem fogadhat senkit.

— Utcái botrány. Orbán József és Reverándi József napszámosok a druzsaság dacára is rossz lábbon állanak egymással. Az este 8 órakor a Bika előtt úgy összepofozták egymást, mintha bizony főispánfogadási főpróbát tartottak volna. Nagy esődület támadt, mire a két pofozó masinát bekísérte a rendőr.

— A Csokonai kör Jókai ünnepe.

A Csokonai kör régóta tervez egy ünnepi felolvasó ülést Jókai emlékére. E felolvasó ülés már teljesen elő van készítve, ugyanis emlékbeszédet dr. Körössy Kálmán választ. tag fog mondani, Oláh Gábor kollegiumi segédkönyvtáros pedig irodalom történeti tanulmányát mutatja be, amelyben Jókainak Debrecenhez való viszonyát és Debrecennek Jókai műveiben való szerepét fejtegeti. — Aikalmi költemény írására a Csokonai kör elnöksége Lampérth Gézát, ezt a kedvelt fiatal költőt kérte fel, akinek Deák Ferencről szóló ódája annak idején országos tetszést aratott és akit e napokban választott a Petőfi társaság tagjai sorába. A nagy érdekűnek ígérkező emlékünnepe az eddigi megállapodások szerint február 18 ára, vagyis Jókai születése évfordulójának előnapjára fog esni.

— Megharapta a krokodil. Brüsszelből táviratozzák: Per élet állatszelidítő az itteni cirkuszban huszonöt krokodilt etetett. A legnagyobb állat váratlanul rávetette magát a szelidítőre és megharapta a kezét. Pernelet nem vesztette el lélekjelemlését, nyugodtan folytatta produkcióját és csak azután kötöztette be a sebet.

— Szélhámos csizmadia segéd.

Csornyán rászédte Homoki Imre Csapó-utca 24. szám alatti lakos csizmadia mestert egy Lévay Lajos nevű csizmadia segéd. Homoki Imrének ugyanis munkásra volt szüksége s erről értesítést szerezve a ravasz segéd, — aki munka nélkül ténfergett a városban — beállított hozzá és felajánlotta neki szolgálatát. Egyben azonban — azzal az ürüggyel, hogy előbbi gazdájától a könyvét akarja kiváltani — 12 korona előleget kért a csizmadia mestertől, aki az összeget jóhiszeműen előlegezte is. A segéd erre elment, hogy kiváltja könyvét, amit meg is cselekedett, de azután a helyett, hogy munkába állt volna, megszökött a városból. A becsapott csizmadia mester ezért család címén feljelentést tett ellene a rendőrségen, mely most nyomozza.

— Köszönetnyilvánítás. A siketnémák intézete részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Liszka Nándorné Debrecen 10 korona, Polgári-kör 10 korona, Bálint Sámuelné 5 korona, Tafler Ignác 20 korona, Lusztig Károly házimulatságán gyűjtés 20 korona, Kassai Takarékpénztár 10 korona, Ohat telekházi gazdaság 2 korona, Klein Lajos, kanonok Kalocsa 5 korona, Polgár Sándor Budapest 2 korona, Rathovics Vendel Szombathely 1 korona, Szendrő Sándor Debrecen 5 korona. Debrecen, 1906. január 8 án Füleky Pál, egyesületi pénztáros.

— Tisztviselők tiltakozása. Az ország összes vármegyéből egybegyűlt vármegyei tisztviselők tegnap d. e. 11 órakor ülést tartottak a fővárosban, hogy megbeszéljék a vármegyei tisztikar ellentállását. Beniczky Lajos elnök az ülést tizenegy órakor megnyitotta, dr. Horváth József ország-

gyűlési képviselő az egyesület főtitkára felolvasta a felfüggesztett és elmozdított tisztviselők névsorát és statisztikát adott arról, hogy az alkotmány védelmében hogyan oszlanak meg a megyék. Majd rátér a választmány november 26-iki határozati javaslatára és annak a módosítását kéri a közgyűléstől, minthogy a helyzet november 26-iki óta lényegesen megváltozott. A módosítást elfogadták, melynek értelmében felírnak a képviselőházhoz a felfüggesztések ellen.

— **Magyarok karácsonya New-Yorkban.** Az Amerikába szakadt magyarok a hazától távol is megőrzik szívükben szülőföldjüket, népszokásaikat és vallásuk szeretetét. New Yorkból jelentik, hogy az ottani ref. egyház templomában karácsony reggelén Antal Géza dr. pápai ev. ref. teológiai tanár, a magyarországi ref. egyház amerikai küldötte tartott prédikációt, az urvasorai szeretést pedig Kuthy Zoltán newyorki ref. lelkész és esperes teljesítette és több mint ezer főre menő hallgatóságból hétszázharmincötven éltek urvasorával. Templomi perselypénzben összegyűjtött az egy istentiszteleten 150 dollár és 56 cent, magyar pénzben: 752 korona és 80 fillér. A newyorki magyar ref. egyház, melynek 32.000 dollárt érő templomépülete van s ebben mindeanapi magyar iskolát is tart fenn, december 10-én tartotta fennállásának tízéves jubileumát.

— **Emberismerő kalauz.** Egy hölgy ki akarja fizetni jegyét és átnyújt a kalauznak egy ötvenfrankos bankjegyet. A kalauz nem tud visszaadni s megelégszik a hölgynek azzal a kijelentésével, hogy legközelebb megfizeti ezt a jegyet is. A kocsiiban ülők csodálkoznak. Kérdésekkel ostromolják a bizodalmas kalauzt:

— Ismeri ezt a hölgyet?

— Nem ismerem, sohasem láttam.

— Hát fizetni fog?

— Eljön és kifizeti majd. Megbízom benne, becsületes arca van.

Egy ur pedig fontoskodva tovább kérdez:

— Maga talán arca tanulmányokat végez az utasain.

— Dehogy — feleli a kalauz — annak a hölgynek becsületes ábrázata van, azt láttam; de azt is láttam, hogy otthagya a sarokban az aranyfogantus napernyőjét.

— **Öreg ember, nem vén ember.** Velence egyik ismert gavallérja, a 63 éves Correr Marco gróf beleszeretett egy tizenkilenc éves leányba, a szép Luppi Mária gróf kisasszonyba, s meg is szöktette annak rendje és módja szerint. Az ifjú grófkisasszonyt szüleinek kastélyából szöktette el az öreg geróf, — a vén gavallér az éji órákban, köpenybe burkolva várta őt a kastély kerijének hátsó ajtajában, a szerelmes pár az ott várakozó hintóba ült, azután vágatott Mestre városig, onnan pedig tovább szökött, még pedig gondolán, egyenesen Velencébe. Itt vidáman és boldogan éltek néhány napig, míg a rendőrség nyomukra nem jött. Az öreg Luppi gróf, a leány atyja, nyomára akad a szerelmes párnak, a rendőrség segítségével leányát hazavitte. Correr gróftól és szolgáljától pedig a szöktetés miatt följelentette. Az öreg szerelmest és inasát, mint Velencéből táviratozzák, ma letartóztatták. Az eset nagy feltűnést keltett Velencében, mert Correr gróf nős és családos ember, de akik ismerik, érthetőnek tartják az öreg ur szerencsésjét, mert igen elegáns, nagyon szellemes és gazdag ember.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképezés, Testészeti és fényképnagyítási műterem Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő korlatban.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az *Iziz* hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárán, Piac-utcán.

Az Arany Bika Színházban minden este cigányzene.

A nőegylet közleményei.

— jan. 6.

(A jótékony nőegylet köszönete.) A debreceni jótékony nőegylet december 30-án tartott Szilveszter előesti mulatsága ugyerkölesi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült, amennyiben 1375 korona tiszta jövedelmet hozott a nőegylet árvákat nevelő és szegényeket gyámolító pénztárának. A rendező bizottság ez uton mond halás köszönetet mindazoknak, akik a mulatság sikerének biztosítására közreműködtek és pedig első sorban a mamáknak, akik kis gyermekeiket a babakiállításra átengedték, a kedves kis babáknak, akik oly ügyességgel töltötték be szerepüket, Szathmáry Mihályné urasszonynak, aki az esteli pénztárnál fáradozott az egyület érdekében; Békassy Ilonka, Kálmánchely Kató, Zádor Irén. Pézses Ilonka, Szabó Kata és Komlóssy Rózsa urleányoknak, akik remek táncukkal annyi lelki gyönyörűséget okoztak; Főthi Frida urleányoknak, a debreceni színház tagjának, aki művészi énekével emelte a mulatság értékét; Szabó Elek urnak, ki vig monológjának pompás előadásával derűlátásban tartotta a jelenlevőket; a Percezel nővéreknek kik a gyönyörű táncot betanították; végül Letzter József urnak, ki a gyönyörű babakiállítást művészi érzékkel, fáradhatatlan buzgalommal és végtelen ügyességgel napokon át rendezte. A nőegylet választmánya pedig halás köszönetét fejezi ki a rendezőbizottság minden tagjának, mert valóban fáradhatatlan tevékenységüknek köszönhető az elért erkölesi és anyagi siker.

(Nyugtázás és köszönet.) A debreceni jótékony nőegylet december 30-án tartott Szilveszter előestéjén a következő felülvizetéseket vettük: Csanak János 12, Kardos László, Láposy Ferenc, dr. Kola Jánosné 10—10 korona, Dicsőfi József 8., Domahidy Elemér 7, Komlóssy Dezső, dr. Kovács József 6—6, Csanak József, Szabó Sándor 5—5, Dr. Nagy Zsigmond, Gara Alajosné, Marinek Ferenc, Stern Ignác, Kovács Mihály, Ranunkel Ede 3—3, Nesch József, Erber Ernő, Fisch Lajos, Brunner Edéné, dr. Tervev Tamás és Kéki 2—2, Hegedüs Sándor 1 koronát.

Cukrászdára adományoztak: Kardos Lászlóné 4 kor. Csiffi Katalin 10., dr. Ujfalussy Józsefné 10., Kiss Áronné 10., Szele Györgyné 10., Kaszanyiczky Andorné 4., Telogy Lászlóné 5, Bory Béláné 4 koronát. Dicsőfi Józsefné sütemények, Veesay Zoltánné 1 sonka és sütemények, Komlóssy Arthurné 1 torta, Fráter Erzsike 1 torta és pogácsa, Kardos Lászlóné 6 üveg tokaji bor: Treller Józsefné apró sütemények; Reviczky Lászlóné 3 torta és 100 drb. sütemény; dr. Tüdös Jánosné 100 drb. ostya és torta; Karay Sándorné 1 torta; Bérassy Sámuelné 2 torta, Oiah Miklósné 1 torta, Végh Gyuláné sütemények, Szücs Kálmánné 50 drb. sütemény. Kolbenhayer Kálmánné 2 torta, dr. Kola Jánosné 1 torta, Lestyán Adorjáné 1 torta, dr. Kovács Józsefné 1 torta, özv. Szabó Jánosné teasütemények, Komlóssy Dezsőné, kandirozott gesztenyét; dr. Ujfalussy Józsefné 100 drb. sütemény, Orosz Endréné 1 üveg likör, Kovács Józsefné 1 torta, Szabó Sándorné 2 torta, Komlóssy Lajos 2 üveg pezsgő, Szabó Kálmánné, Pézses Sándorné, Vértessy Lajosné, Szávay Gyuláné, Szalay Józsefné és Riesz Lipótné 2—2 liter fagyoletot.

A borsátorban adakoztak: Wessprémy Zoltánné 12 üveg rizling, Sesztina Jenőné 12 üveg rizling, Nagy Lajosné 10 üveg kerti bor, Oláh Miklósné 5 üveg kerti bor, Pézses Sándorné 5 üveg kerti bor, Géresi Kálmánné 10 üveg kerti bor, Dr. Tüdös Jánosné 15 üveg kerti bor, Szöllő szövetkezet 20 üveg bor és 10 üveg chateau, Komlóssy Dezsőné 12 üveg kerti bor, Dicsőfi Józsefné 10 üveg kerti bor, Csanak József 25 üveg bor, Ka-

szanyitszky Endre 10 üveg bor, özv. Sesztina Lajosné 10 korona, Csanak János 10 üveg bor, Márton Imréné 10 üveg bor, Szoboszlai Sándorné 12 üveg bor, Szabó Lajos Fiai 15 üveg rizling, Tóby József 15 üveg zöld szilvái, Riekl Antalné 4 korona, Beka László 15 üveg bor, Szabó Lajos igazgató 12 üveg bor, Tóth István 15 üveg bor, Poroszlai László 15 üveg bor, Lestyán Adorján 4 üveg érmelléki. Az adakozó urasszonyok és urak fogadják a debreceni jótékony nőegylet legbensőbb köszönetét.

(A jótékony nőegylet köréből.) A jótékony nőegylet f. hó 7-én tartott választmányi ülés Veresné Szathmáry Teréz urasszony elnöklésével. Az ülésen jelen voltak Szabó Kálmánné és Wessprémy Zoltánné alelnök, továbbá özv. Brunner Edéné, özv. Bérassy Sándorné, Sesztina Jenőné, Szass Béláné, dr. Tüdös Jánosné, Szücs Kálmánné, Fráter Erzsike, Kolbenhayer Kálmánné, Vértessy Lajosné és Konez Akos együleti titkár. Az ülés megnyitása és a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök meleg szavakban kívánt boldog új évet a választmánynak, szíves szavakban kérve a választmány munkásságát a jövőre. A választmány ezután tudomásul vette a pénztárnoki jelentést, mely szerint a december 30-án tartott Szilveszter előestéjén bevétel 2693 kor. kiadása 1318 korona volt és így a tiszta bevétel 1375 korona. A választmány a rendező bizottságnak és a közreműködőknek köszönetet szavazott és elhatározta, hogy február elején egy koronás társasestét rendez érdekes műsorral. Végül a választmány kimondta hogy tekintettel arra, miszerint a szegények száma felszaporodott és ez idő szerint mintegy 80 szegényt segítyez állandóan mindaddig míg jövedelmi forrásai meg nem szaporodnak több szegényt nem vesz fel, kisebb ügyek tárgyalása után elnök bejelenti, hogy az ev. ref. egyház presbiteriuma 600 koronát küldött a nőegyleti árvaháznak árvatartására. A jótékony nőegylet ugyanis kérelmet intézett püspök ur ősméltóságához, engedné meg, hogy a jótékony nőegylet az év utolsó napján gyűjtést rendezhessen az ev. ref. templomokban, A nt. presbiterium azon magokollással, hogy a debreceni jótékony nőegylet nem felekezeti jellegű akképpen határozott, hogy a gyűjtés engedélyének megadása helyett 600 koronát küldött az együletnek, mely levélben köszöni meg a szíves adományt.

(Nyugtázás és köszönet.) A debreceni jótékony nőegylet árvaházának karácsonvfájára a következő adományokat vettük: Wolafka Nándor dr. püspök ur 30 kor. Szücs Miklós árvaápolói elnök ur 10kor Kugler Mihály nyug. vasuti felügyelő ur 10 kor. Vámos Károly ur 20 kor. S. Szabó József tanár ur 4 kor. Engel Ignác dr. ur 5 kor dr. Fráter Imre főorvos ur 4 kor. Mayer Jenő ur 5 kor. Szabó Kálmánné urasszony 4 kor. Wessprémy Zoltánné urasszony 4 kor. Szabó Miklósné urasszony 4 kor. Szabó Sándorné és Tóth Béláné urasszonyok 2—2 kor. dr. Arvay Gézné urasszony 1 kor. továbbá Sesztina Jenőné urasszony 40 méter ruhament, Wessprémy Zoltánné urasszony 12 pár harisnyát, Horváth Jánosné urasszony 9 üveg befőttet, egy téli kabátot, két nagy angora kendőt, Szabó Kálmánné urasszony 40 narancsol, Bérassy Sámuelné urasszony 20 darab süteményt, Fráter Erzsike urleány egy doboz cukoralakot, Csiky Lajos tanár ur 18 drb. különféle cukrot, Doogán és Somossy urak 2 ágytakaró pokrócot. Ezenkívül Szallár Ferencné urnő gyűjtése az árvaház részére: Balogh Istvánné urnő 2 véka búzát, Bányay Istvánné 2 véka búzát, Polgári Józsefné 1 véka búzát, továbbá Veress Istvánné, özv. Mike Ferencné, Gyórfy Istvánné, Zöld Mihályné, Márk Endréné 2—2 koronát, ifj. Balogh Istvánné urnő 3 koronát és özv. Lengyel Imréné urnő 4 koronát. Fogadják a nemes lelkű adakozók a jótékony nőegylet benső köszönetét.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szerda, jan. 10-én: „Királyfogás” operette. (A)

Csütörtök, jan. 11-én „Fabricius leánya” színmű. (B)

Péntek, jan. 12-én „Katalin” operette. (B)

Szombat, jan. 13-án: „Fabricius leánya” színmű. (A)

* „Az áldozat.” Vörtsmarty Mihály, halhatatlan korszakunk egyik legnagyobb, legferdebb alkotása „Az áldozat.” Hogy a színpadról is hasson, ahhoz arra van szükség, hogy az előadók is átértsék szellemét s különösen a nyelvezet szépségeivel ragadjanak el. Ezek azonban — éppen a stílusbeli szépségek — készületlen előadás révén egészen karba vessek. Igen készületlen, össze vissza tákoló előadás volt a mai. Szívesen méltányolnók Zilahy igazgatónak azt az igyekezetét, hogy magyar történelmi drámát, egész ciklust adott elő, de akkor lenne az igyekezet őszinte, ha az előadást kellően előkészítené, a kiállításra gondot fordítana és így hódolna a klasszikus költő szellemének, így válnék a vállalkozás hasznára az ifjuságnak. Ma a kiállítás útját kopott volt, a sugót pedig épp annyiszor lehetett hallani, mint a színészeket. Még a Szakács Andor (Szabolcs) különben remes alakításán is meglátszott a hézagos előkészítés. Akadozott, tocolt-foldott ő maga is. Jeszenszky I. drámai erőt fejtett ki, Markovics Margit Csillára nagyon is modern volt. Ternyei (Zaránd) a komoly hősfélékben nekünk nem tetszik. Ilyenkor hűvös és méltóság helyett mindig valami magát fokozatosan dűbe lovalé, végül lármázó, toprézékoló urat látunk tőle s mint ma is, legföljebb a szerelmi jelenetekben egészen ki behízogó játékaival. Kisebb szerepekben megállták helyüket Békés, Deesi, Krasznai és Sarkadi. — E percben nem tudjuk ellenőrizni, hogy hol és miben, de bizony nem jól működött a rendezői pirospajz. Zenő megjelent a színen, mint rabszolganő, a szolga legföljebb egy perc múlva jelent már nyomtalan eltűnését. Innen kár volt törölni, vagy a rendezésnek másként kellett volna megóvni a valószínűtlenül gyors elszáradást. Közönség kisebb számmal jelent meg, a dícsőséget ifjabb torkok és tenyerék osztogatták, kivált Sarkadinak és a zenekarnak.

* Színházi hírek, Műsorváltozás. A jövő héten színrekerülő ujdonságok előkészületei miatt a Fabricius leánya című színmű holnapi előadása elmarad. Helyette Fehér Anna kerül színre. Elmarad Sevillai borbély szombati előadása is, Fabricius leánya fog színre kerülni. Ujdonságok. Zilahy Gyula színiigazgató napok óta Budapesten időzött s csak tegnap érkezett haza. Fent időzése alatt több darabot megtekintett s ezek közül néhányat — a jobbait — megis vette. A megvettek közt van: Jerichó falai, Gül Baba, Párbaj és Labonnard apó. Ezek az ujdonságok gyors egymásutánban rövid időn belül színre fognak kerülni.

TAVIRATOK.

Rudnay kigolyóztatása.

Budapest, jan. 9. Az országos kasszinó választmánya ma este tárgyalta a Rudnay főkapitány kigolyóztatására vonatkozó indítványt. Harminchárom szavazattal három ellenében elhatározták, hogy az indítvány felett napirendre térnek. Két tag azon megjegyzésére, hogy a közgyűléshez felebbeznek Ghicy Béla altábornagy kijelentette, hogy ily felebbezés másnak, mint az érdekeltnek nincs jogában.

Katonaság zendülése Oroszországban.

Peking, január 9. Karbinból ideérkezett kereskedők azt beszélik, hogy az orosz hatóságok a csapatokat a legnagyobb gyorsasággal küldik vissza Oroszországba. A kereskedők azt mondják, hogy a csapatok közvetlen zendülés előtt állanak. Vladivosztkban gyujtogatni és rabolni akartak abban az esetben, ha nem szállítják őket haza. Utóbbi időben többször fordult elő gyujtogatás. A vasuti alkalmazottak megtagadják a szolgálatot, kivéve, ha katonai vonatokról van szó.

Kínai külpolitika.

Peking, jan. 9. Kína megbizta Tong vejtpupai tanácsost, a ki külföldön nevelkedett, hogy Oroszországgal északi Mandzsuriát illetőleg és különösen a vasuti őrzés csökkentésére vonatkozólag tárgyalásokat folytasson.

Német gőzös Oroszországban.

Königsberg, jan. 9. A Volga gőzös ismét parancsot kapott, hogy Oroszországba menjen. A gőzös holnap reggel indul Pilauból és visszafelé jövet kiköt Libauban és ha lehetséges Pernauban is.

Bródy Zsigmond hagyatéka.

Budapest, január 9. Az V. kerületi járásbírósnál ma hirdették ki Bródy Zsigmond végrendeletét. Az elhunyt — eddigi alapítványain kívül — 840.000 koronát hagyott jótékony célokra.

A konstantinápolyi bombagyár.

Konstantinápoly, jan. 9. Az a párizsi jelentés, a mely szerint bombagyárat fedeztek fel, a következő tényállásra vezetendő vissza: Demir Hizariban Milenko anarkista házában, három 270 gramnyi dinamit csomagot találtak. Illia anarkista házában pedig egy gyanús folyadékot találtak, a melyet robbantószernek tartanak. Ezenkívül lázító iratokat találtak.

Elkobzott tót naptár.

Liptó-Rózsahegy, január 9. Liptó-Rózsahegyről jelentik, hogy az ottani kir. ügyészség a Salva-nyomdában megjelent 1906. évi tót naptárt, mivel a magyarság ellen való bujtogatást tartalmaz, több ezer példányban elkobozta.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, jan. 5.

(Déli sziariat.)

Buzakínálat és vételkedv mérsékelt. — Nyugodt irányzat mellett 15,000 méter-mázsza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: derült, nedves.

Buza áprilire	17.24—26.
Buza októberre	16.86—88.
Buza áprilire	14.14—16.
Kab áprilire	14.48—50.
Tengeri májusra	13.64—68.
Répe 1906. augusztusra	27.70—90.

Szerkesztői-posta.

M. B. Ejnye de időszerű kérdést tetszik hozni intézni! Hogy aszongya Kónigréczi! Ez bizony csehországi város, püspöki székhellyel, 7816 lakossal. Ránk, magyarokra nézve azért nagyon, de nagyon nevezetes, azért emlegetjük oly igen a mostani válság folyamán, mert 1866. jun. 3-án itt verte posztkká a porosz hadsereg az osztrák armadiát, a minek az lett a következtése, hogy az osztrák csásár szorultságában belement a Magyarországgal való, ugynevezett 67-es kiegyezésbe. Hátha most is segítene rajtunk holmi Kónigréczi?

E. B. Hentzy, a budai várak a szabadságharc alatt osztrák védelmezője, csakugyan Debrecenben született. Azért nem tekinthető, de nem is tekintette magát magyar embernek, a mint azt nyomtatékosan ki is jelentette. Bővebbet Zolthay Lajos, Debrecen s. levéltárosától tudhat meg, aki Hentzy véletlenül történt magyar születését, az anyakönyvi adatokkal stb. hitelesen kimutatta.

Városi Színház.

Bérlet 85. szám (A.)

Debrecen, szerda, 1906. évi jan. 10-én:

Királyfogás.

Eredeti operette 3 felv. Irtá: Csiky Gergely.

S Z E M É L Y E K:

Radzivil herceg	— — —	Arkossy Vilmos
Murx, német	)	Sarkadi Vilmos.
Kopek, muzka (követ	—	Szabó Gyula.
Balström, svéd)	—	Szilágyi Ernő.
Fjora, Balström leánya	—	Fóti Frida.
Lola, leánya	— — —	Sz. Pozsonyi L.
Don Bernardo, a granadai törvényszék elnöke	—	Polgár Sándor.
A madill, unoka öccse	—	Radó Anna.
Cogollós, Bernardo segédje	—	Daessy Alfréd.
Sanguuszka grófné, főudvar mesternő	— — —	Szakácsné.

Holnap, csütörtökön, január hó 11-én:

FEBÉR ANNA.

Betyár történet.

Nyílt-tér.

Utazásnál nélkülözhetetlen
Egészségileg megvizsgálva
Bécs, 1887. jul. 1.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő hatása s ez a kalodon a legnagyobb sikert érte el s minden művelt államban el van terjedve.

— 1. —

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni hogy az

Ipar kávéházát átvettem

és azt ujonnan renováltattam, úgy, hogy am kornak teljesen megfelel és e téren husz éveát szerzett tapasztalatommal oda fogok hatni hogy a nagyérdemű közönség becses pártfogását kiérdemeljem.

Tisztán kezelt italok.

Hamisítatlan borok.

Billiárd pappal egy óra 24 krajcár, éjjel 32 krajcár.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Benkő János

az „Ipar”-kávéház tulajdonosa.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-8 napi befecskendéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégbb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerertárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerertárban is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

MAGYAR

állam vasutak

menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
	reggel	5 35
	reggel	5 44
	d. e.	8 09
	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
	d. u.	4 54
	este	7 —
	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5 16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik:	óra	perc
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

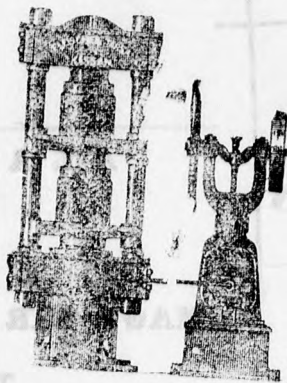

Budapestről Debrecenbe indul:	óra	perc
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

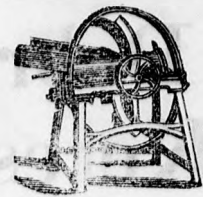

Debrecenbe érkezik:	óra	perc
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárád f. gyors	este	6 40
Budapest—Nagyvárád felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárád felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — — —	este	8 04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31
	reggel	7 33
	d. e.	7 40
	este	6 22
	este	6 28
	d. u.	8 29
	d. u.	8 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

FLEISCHER és TARSA

gépgyára és
vasöntődéje

KASSAN, Vám-utca 11-ik szám.
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan gyártott gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat kéz- és járgányhajtásra
Répavágókat s tengeri morzsolókat,
Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,
Olajmag zuzókat,
Örlő és daráló malmokat,
Teljes malom-berendezéseket,
Progress-tisztító-gépeket, liszt osztályozó hengereket,
Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket, és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket stb.

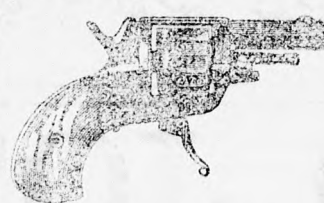
Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.
Bizományaink árjegyzékét kívánatra küldjük.

Sesztina Lajos urnál, Debrecenben.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

TÓTH GYULA

DEBRECEN, PIAC-UTCA 20-27-ik SZÁM

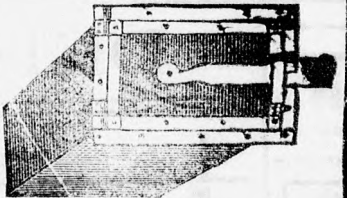
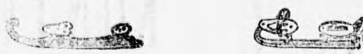
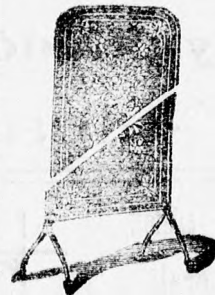
Budweiser-i és honi gyárak porcellán valamint Meldinger kőpeny és öntött vaskályhák, megen szerkezetű vas és porcellán burkolatu konyhák, Multipliator hőfejlesztő kályhabetékek. **Vadászfegyverek.** és felszerelések revolverek, hüvelyek és töltények. Lőpor-áruda Ujdonság! Bronniog rendszerű ismétlőfegyver 1904 m.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyakorlati alkalmi ajándék

Minden rendszerű kocsik, Gyermek-szék-ek, kocsik, ágyak. Vadászati fegyverek és felszerelések, Revolverek és önvédelmi cikkek fa és szénkocsik, kályha elők. Mosdó készletek, egyszerű és a legdiszesebb kiállításba. Diszes konyha felszerelések **Tóth Gyula** vaskereskedésében **Piac-utca 20 és 27 sz.**

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölrással. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint legregibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció závara, májbaj, szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vrszegénység, ideges ffa. jás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
1 tekerés 6 skatulyácskával . K. 2.10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekerés Korona.	2.60	4 tekerés Korona	8.90
2 " "	4.70	5 " "	10.50
3 " "	6.80	10 " "	18.50

Egyedüli készítőhely,

Pserhofer J. gyógyszerertára
WIEN, I., Singerstrasse 15.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

ALAPÍTOTT 1869-ben.

DEBRECEN (Iparbankudvar.)

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK Főelárusítója.

Betéteket elfogad. Kölcsönöket nyújt váltókra és ingatlanokra. Törlesztéses kölcsönöket nyújt 600 koronán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) Tőzsdei megbízásokat teljesít értékpapírok vételére és eladására.

Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzügyintézet részvényeire és ékszerekre. Ércpénzeket vesz és elad.

Ugyanitt elfogadtatnak még tagjelentkezések a

C. SORSJEGYCSOPORTBA

mely 100 drb, 3% magyar jelzalog sorsjegy egytttes megvásárlására alakult havi 10 forint befizetéssel.

Bővebb felvilágosítással szolgál fenti intézet.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHÍVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvételnek.

A

„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . . 12 kor.

Fél évre . . . . . 6 kor.

Negyed évre . . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . . 20 kor.

Fél évre . . . . . 10 kor.

Negyed évre . . . . 5 kor.